

Palcs hírek

Januárban a zsidó emigráció emelkedést mutat. A statisztika kimutatása szerint januárban a gyorsgőzössel 183 kivándorló Triesztből Palesztinába. Az alexandriai gyorsgőzössel januárban, január nyolcadikán a postagőzössel 185-en, tizenharmadikán az alexandriai gyorsgőzössel 71-en, huszadikán az alexandriai expresszsel 40-en, huszonkettedikén a postagőzössel 184-en és huszonnegyedikén a gyorsgőzössel Alexandrián keresztül 110-en. A kivándorlók legnagyobb része az ukrainai pogromvidékekről származik. Legtöbbjük minden vagyonát elvesztette, azonban mindannyian bizakodó kedvvel indultak a palesztinai útra. Legnagyobb részük fiatal és erős férfiakból és nők közül áll, többnyire huszonnégy éven aluliak. Család csak kevés van közöttük. Magyarországból és Csehszlovákiából szintén érezhető a nagyobb kivándorlás. Azonban ezekből az országokból többnyire jómódú emberek mennek Palesztinába. A palesztinai imigráció szempontjából a második helyen a keleti tengeri államok állanak. Az innen kivándorló zsidók Berlinen és Trieszten keresztül mennek Palesztinába.

Január 28-án indult el a trieszti kikötőből a Wiena nevű gyorsgőzös. A hajón száz chaluic utazott Alexandrián keresztül Jaffa felé. A többi transzportokkal ellentétben ez a csoport többnyire jómódú palesztinai bevándorlókból állott. Pénz és árut vitték magukkal. A legtöbbjük Oroszországban származik, néhányan Ukrajnából. Közöttük volt a bécsi zsidó hitközség főkéntora is, akit a jeruzsálemi hitközség hívott meg. A legközelebbi időre várják dr. Chajes elutasítását is, aki huzamosabb tartózkodásra Jeruzsálembe indul.

A palesztinai fegyvercsempészség

Az Uj Kelet hírt adott annak idején arról az állítólagos fegyvercsempészségről, amelynek a jaffai kikötő hatóságai nyomára jöttek. A fegyvercsempészséssel Palesztina zsidó lakosságát gyanúsították meg. A gyanu onnan származott, hogy egy nagyobb láda fegyverzálimány a zsidó asszisztens szakszervezet elnökének a címére volt címezve. Ebben a ládában háromszáz revolver és tizenháromezer töltény volt. A gyanúsított szakszervezet elnökét, Rosenberget le is tartóztatták, azonban kaució ellenében rövidesen szabadonbocsátották. A vizsgálat még nem fejeződött be. Jeruzsálemből kapott értesülésünk szerint a palesztinai hatóságok legújabb egy újabb fegyvercsempészség nyomára jöttek. Ez a fegyverküldemény a jelek szerint arab propagátorok címére érkezett. Ezzel kapcsolatban több arabot és egy német állampolgárt letartóztattak.

A jaffai arab lázadás

alkalmával vesztette életét a palesztinai héber irodalom egyik ismert nevű művelője, Brenner. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak Brenner meggyilkolása ügyében és a gyanu terhe alatt harminchat arabot letartóztattak. A kihallgatások folyamathoz vannak és a letartóztatottak közül ötöt kell gyanu ok hiánya miatt szabadon bocsátottak. A többi harmincegy arab ügyében a vizsgálat tovább folyik.

A palesztinai közmunkák

jelenlegi állásáról a zsidó munkásszervezet központi irodája a következőket jelenti: A legtöbb idős befutót nyertek a nagyobb utépítkezések. Így többek között elkészült a Tibériás-Zemach országút, a Nazaret-Afula országút és hónap végén el fogják készíteni. A Haifát Jettával összekötő országutból már csak egy kilométernyi rész van hátra. Újabb munkákat a következő helyeken kezdtek meg: Ajin Ganim kolóniában utakövezés és barakképítés, melyet a katonai kormányzat felügyelete alatt csinálnak. A Habóné építőtársaság Jeruzsálemben, az Achuzat-Bajit Tibériásban, a Boné-Bait társaság pedig mindkét helyen nagyobb stílusú építkezést folytat. Haifában most kezdik meg a városon keresztül vonuló 900 méter hosszú sugárút építését.

Zsidó munkáslégió

Körülbelül hat hónappal ezelőtt a palesztinai katonai kormányzat 180 chaluicot külföldön munkáslégióvá szervezett. Mindamellett, hogy ennek a chaluic munkáslégióknak működése elé nagy akadályok gördültek, ugy mindenekelőtt hiányzott náluk a katonai fegyver, a próba kiválóan sikerült, olyannyira, hogy a katonai hatóságok most már azzal foglalkoznak, hogy a zsidó munkáslégiókat gyarapítsák. A munkáslégió tagjainak szerződése hat hónapra szól. A hat hónap eltelte után a katonai hatóságok újabb toborzásra kezdtek, mely toborzásnak eredménye az volt, hogy Jaffában 68-an és Haifában 94-en jelentkeztek a zsidó munkáslégióba. A zsidó munkáslégiót a katonai költségvetés terhére tartják el, azonban a konyhájuk felett a palesztinai cionista vezetőség felügyel.

Mister Filene utazása

Bostontól Konstantinápolyig

Az új háború félelme okozza a világkrízist. Egészséges kritika Romániáról

Az Uj Kelet tudósítójától

Az Uj Kelet tegnapelőtti száma vezetőhelyen foglalkozott Edward A. Filenének a nemzetközi kereskedelmi kamara igazgatójának a világ gazdasági válságáról írott cikksorozatával. A jeles bosztoni nagykereskedő és üzleti szakférfiu amerikai közvetlenséggel tárta fel Amerika nagy inséget, szorongatott pénzügyi és ipari helyzetét. Filene nem volna igazi jenki, ha megelégedett volna az amerikai helyzet megismerésével. A felfedező riporter lázas kíváncsisággal veti rá magát Európára, hogy az itteni bajokat is megismerje s az okokat összegezve, levonja a következtetéseket. Filene hajóra ül, átjön Európába, minden valamirevaló országba elmegy. Londontól Konstantinápolyig mindent megfigyel és feljegyez s tömör szavakkal közli az olvasóval. Az eredeti irás szenzációja ezeregy üzleti tapasztalat, amit Mr. Filene utján tett s amiről úgy számol be nekünk, mint utazó a főnökének. Ha egyik-másik részlet tudott is előttünk ez annál érdekesebb, mert most már Filene utján a világ is tudomást vesz róla.

— Azért jöttem Európába — kezdi a bosztoni Filene-cég elnöke — hogy megkeressem a nagy krízis okát a tengeren túl. Első utam Londonba vezetett. Itt résztvettem a nemzetközi kereskedelmi kamara konferenciáján. Innen Franciaországba és Németországba utaztam és bejártam olyan területeket, amely egykor a büszke osztrák-magyar monarchiáé volt, majd a balkáni országokat látogattam meg.

— Mindenfelé olyan dolgokról kérdezősködtem, amelyek a legjobban érdeklik azt az amerikai, aki tudni szeretné teljes alaposítással a világkrízis okait.

— Miért nem vásárol nálunk? Nincs már áruinkra szüksége?

— És mindenfelé ez a felelet: — Az önök áruira ma nagyobb szükségünk van, mint valaha. Nézzé csak uram a romokat, amelyeket itt hagyott a háború és képzelje csak, mi mindenre lenne szükségünk, hogy e pusztításokat helyrehozzuk. Mozdonyok, vagonok és hidak kellenének minél előbb.

— Valóban Európa egyetlen országa sem rendelkezik annyi vasuti kocsiival és mozdonyal, amennyire szükség van. Amikor azonban Magyarországból az új Romániába jöttem, láttam, hogy

a mellékvágányokon rengeteg rozsdamart, asztalfüju vagon kálódik és pusztul. Milyen kép! A gabonát itt már behordták, a termést mégis elvesztett és ezzel együtt a jólét is, mert a közlekedési utak reménytelenül le vannak zárlve.

Ausztria, Magyarország és Bulgária mint legyőzött államok a háborúval elvesztették vagonjaikat és mozdonyjaikat. A zsákmány Csehszlovákiának, Jugoszláviának és Romániának jutott. A balkáni államok, amelyeknek osztályrészül az a szerencse jutott, hogy sorukkal a győztes szövetségesek sorsával összeköthették, nem rendelkeztek gépjárművel és vasuti javítóműhelyekkel, amelyek lehetővé tehetnék volna a leromlott vasuti kellekek gyors kijavítását. De nem, nem voltak elég bölcsesek, hogy politikai ellenszenvüket legyőzzék és összeomló vasuti kocsiikat és mozdonyjaikat az ipari tekintetben fejlettebb ellenségeiknek adják át javítani. Másrészt valutájuk elértéktelenedése következtében képtelenek javítóműhelyeket felállítani. Így történt, hogy vagonjaik és lokomotívjaik ma a mellékvágányokon állanak és pusztulnak. Azt mondták nekem megbízható helyen, hogy

a vasuti anyag hetvenöt százaléka e vasuti igazgatóságok területén olyan állapotban vannak, hogy a helyrehozásról szó sem lehet.

Szerbiában a legdusabban termő vi-

déken ötvenkilenc vasuti hid közül egyetlenegy sem maradt forgalmi állapotban és a fából készített póthidakon a személyvonatok is csak lépésnyi lassúsággal közlekedhetnek. A vasuti sinek éppen ilyen állapotban vannak és nem csak Szerbiában lehetne könnyen elhelyezni a hid- és egyéb vasuti kellekeket, hanem a többi győztes utóállamban is. Keletpennsylvaniaiban vasiparunk gyárai beszüntették működésüket, a munkások elestek keresetüktől, nem vásárolhatnak lábbelit és ruhaneműt és ez bénítja a bosztoni üzleti életet.

Egy másik példa: Belgrádban egy elsőrangú hotel negyedik emeletén laktam, de ez mit sem jelent, mert a hotelnek volt liftje. Fájdalom, kiderült nemsokára, hogy a felvonó nem működik, mert a háborúban az elektromos motor eltűnt és nem lehetett pótolni mással. Tudom, hogy hazámban tömegesen gyártják az efajta motorokat. Megkérdeztem egy belgrádi kereskedőtől, hogy miért nem szerzik be a hiányzó dolgokat. A felelet ugyanaz volt, mint amiről az imént beszéltem:

— Szívesen vásárolnánk, de nem tehetjük. Nincs vasuti anyagunk, nincs gyapotunk, nincs bőrünk, pedig tudjuk, hogy mindezeket önmaguktól a legjobb minőségben tudnánk vásárolni.

Elérkeztem vajon vizsgálódásaim végére?

Amire szükség van, ez az, hogy Európa ismét vásároljon legyen és pedig minél előbb. Am ez

csak akkor lehetséges, ha Európa hitelbe vásárolhat és pedig minél előbb.

Ehhez azonban az kell, hogy hosszulejratu öt-tíz tizenöt-husz éves kölcsönökre adjunk árut.

— Hitelt? — kérdezi szkeptikusan az amerikai bankár — nem elég hitelt kap Európa tőlünk. Nem voltak az amerikaiak mindig hajlandók európai vevőik számára hitelt nyújtani?

— Ugy van, mister Dollár! De akkoriban más volt Európa helyzete, mint manapság. Tudjuk mi az a hitel. Az ember akkor kapja legkönnyebben ha legkevésbé van ráutalva, de ha nagyon kell, akkor legnehezebb szerezni.

Azután Délnyugateurópa termékeny vidékeire utaztam. A termést már betakarították, de a széna még mindig kinn volt. A parasztházak mély benyomást tettek rám. Tiszta voltak, szépen meszelték. Az utam során ez a kép is megváltozott, széles síkságok, végtelennek látszó buzatáblák tüntek föl és azt gondoltam, ime ezeket a gazdag területeket bizonyára modern eszközökkel használják ki, itt értük a módját, hogy minél nagyobb jövedelmet hozzon a föld. A vasutak nemcsak hogy helyre vannak hozva, hanem jobb állapotban is vannak, mint valaha. Gazdag országok ezek, amelyek modern eszközökkel szerelték fel gazdaságaikat és ezzel lehetővé tették a termelés fokozását.

Itt már a termést könnyen lehet szállítani rendeltetési helyére, az árut át lehet pénzre változtatni, ezen a pénzen új árakat beszerezni és a csomagforgalmat felrészíteni.

Átutaztam Középeurópa és végigjártam Franciaország új területeit és láttam a bőséget, amivel az ország gyarapodott. Rengeteg kőszénnel és egyéb nyersanyaggal. Itt már világosan mutatkozott a gazdasági virágzás lehetősége, mert nemcsak anyagot láttam nagy felhalmozásban, hanem szorgos és dolgozó lakosokat is. Az ilyen benyomás a legkonzervatívabb bankárban is azt a gondolatot ébreszti, hogy a hitelügyeknek feltétlenül meg kell javulniuk.

A krízis okát tovább kutattam és úgy találtam, hogy az, ami a világon megkötö, ami az üzleteket Bosztonban, Newyorkban, Párisban, Bukarestben és a legkisebb városban is tétlenségre kárhoztatja, nem egyéb, mint-

hogy ezek a népek egy új nagy háború lehetőségének kísértetét látják és visszafojtott lélegzettel félnek tőle. Kérdem, van valami, ami e második nagy háború valószínűsége mellett szól? Nem volt elég az első háborúból a világ számára? A civilizációig történt fejlődés évszázadai után a világ ismét a vérontást és pusztítást kívánja? Nem, nem és harmadszor is nem! A Balkánon, Középeurópában, Franciaországban, Angliában és úgy vélem Oroszországban ugyanaz az észjárás, mint minálunk. Az egész világ gyűlöli a háborút, Európa népei épügy utálják, mint Amerika nemzetei, sőt azt hiszem Európa még jobban megutálta, mint az Egyesült-Államok, amely nem érezte a háború következményeit ennyire. A szenvedések és ijedelmek, amelyek a világot átment, nem mentek még feledésbe és Bécs gyöngén táplált, sápadt gyermekei eléggé mutatják, a pusztítás következményeit. Mégis Európában minden gondolat és érzés beelőrvényül egy új háború lehetőségének félelmébe. Nézzük csak az európai államok költségvetését. Meglátjuk, hogy aránylag hasonlítanak egymáshoz.

A költségvetések egyharmada, vagy a fele, vagy még több, katonai felszerelések céljait szolgálja, vagy pedig az elmult háború költségeit fedezi.

Másként kikászolódni ebből csak úgy nem lehet a nyomasztó adóterhekkel, amely megbénítja a hitelt, mint az olyan vámdíjszabásokkal, amelyek majdnem lehetetlenné teszik a kereskedelmi forgalmat, a régi állapot felújítását. Ezzel nincs minden megmondva. Láttunk autóbilgyárakat, amelyek néhány óra alatt tankgyárakká változnak át és vegyészeti gyárakat, amelyek éjjel-éjjel át halálhózzó gázok gyártására rendezkednek be. Olyan tények ezek, amelyek Európa kormányai szeméi előtt játszódnak le. Ezekért hoznak nagy áldozatokat, az agrárgazdaságokat, pénzüket és munkaerejüket erre rendezik be, ahelyett, hogy intenzívebbé tegyék minden talpalattnyi megművelhető területet. És csakis a háborús félelem, az egymás ellen fokozódó gyűlöletnek köszönhetik ezek az üzemek létezésüket. A háború gazdasági eszközökkel folyik tovább és megint gyűlöletet ébreszt és veszedelmeket rejteget.

Felettünk újra beborul az ég és a világkatasztrófa ismét mintha bontogatná szárnyait.

Ezzel szemben a leszerelés valószínűsége áll és ez némi reménnyel töltheti el az embert. De nem szabad elfelejteni, hogy a katonai előkészületek és kiadások lehetetlenek mindaddig, amíg nem történik gondoskodás teljes egyenértékű pótlásról. De mindjárt felmerül a kérdés, mi pótolhatná a leszerelt haderőt. Ugyebár csakis minden efelett álló törvénykezés. Ha pedig egy nemzetközi bírósággal van dolgunk, akkor ismét felmerül e kérdés, milyen legyen összetételében ez a bíróság, hogy adja majd a szükséges védelmet és a garanciát? A felelet erre az, hogy

nincs garancia egy új háború kitörése ellen, csak akkor, ha minden nagyhatalom szavatoit a békéért.

Csakis ebben az esetben és ha az olyan hatalmas államok, mint az Unió nem vonják ki magukat és nem állnak félre, akkor fogják tudni Európa népei minden erejüket a gazdasági fejlődés vonalába irányítani. Csak akkor fogja tudni Franciaország elviselni egy nagy és erős Németország szomszédságát, csak akkor fognak megszűnni a nemzetek között a gazdasági harcok. Csak akkor nyílik majd meg az igazi béke felé való perspektíva és csak akkor jöhetnek az Egyesült-Államok kereskedői ismét abbán a helyzetben, hogy minden kockázat nélkül eladhatják áruikat. A munkanélküliség meg fog szűnni, a kereskedelem újra feléled és Bosztonban és mindenütt Amerikában megindul a munka.

Kötő és horgoló gupafonal 40 szinben legfinomabb minőségben a napokban megérkezik SIPOS JENŐ céghez, Piata Unirel 17.

Ez a m

A f

Ezt a d nek, a nem ifjusági la okok miatt let- megjel sik, ugy h tené ott i az „Ifju K érti a hívó ajkairól ha

Erec Jiszra a fák.

A záporok r dik a básáni r tezés porozza n Gallicában a h kodnak a ködö mint olvadtt ara még változó sz a nap sugárkork meglésését. köb holnap eldöl a tépi ellenségeit felissza a nehéza a száfeü csuse

Mert Erec J utjára a tavasz.

Ma még áju verte mezők és baszt a tájak f judik már és ál dult az Élet. Tő természet szent esztendőben elh esodáját. Lassan medtség a tago esodálkozva feir mint a mesék i fut rajtok a tav rózák magokat van a koldusro ütöznek a bá nyilnak a sáron gyek alján rügy

És eljön a a nagy ébredés. duk napján — i mány — van a aszár bisvát. Ez fel a természet a fák aszott ága iad át. Uj nedve colt mélységekb keringés. A mag földjét turó zsid ezt a dátumot, i érezte magát a nepe az ő ünne gyökereztek min gara áldotta öke mélyen a szivéb a sorsa a fáka darakkal és min hancol az életét díke az ifjuság e lett. A palesztin kiment a zöldül örült és ujongva madó új tavaszt. kifeszítették a ta kiáltás szakadt f kezdődik az élet

Igy ünnepelel boldog óseink a évét.

De jaj, rán éjszakája, vétezt ről. Jött az Isten bunk alatt elcsus tottunk, futottunk századokba. A h mit sem vihettün ünnepeinket. Ázs spanyol hegyek steppéken és h kön, úzve és ker nak járása és elj hittet és telve re és ünnepeitünk. ledkeztünk sorsu képzeltük magun és megültük a z vendtünk a betak lás szivvel néztün esztendők forgása Roggyant inakka mi csak ünnepelel

De ó, mivé ünnepeink. A galu ban elhervadtak, az illat. Lehete ünnepeink a föld

HIREK

— Epilógus a dicsősémmártoni prefektusiktatáshoz. Dicsősémmártoni jelentés alapján megírta tegnap az Uj Kelet, hogy Kisküküllő vármegye új prefektusának beiktatási ünnepélyére meghívták a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjának vezetőségét is, amelynek képviseletében dr. Erdős Izor elnök üdvözölte a prefektust. A beiktatással kapcsolatban a „Partia” legutolsó száma „A Zsidó Nemzeti Szövetség figyelmébe” címmel a következőket írja: „Tegnap Kisküküllő vármegye új prefektusának beiktatása alkalmával a megye zsidó szervezetének elnöke dr. Erdős Izor ur is üdvözölte a kormány új exponensét. A szokásosnál is udvariasabb hangon tette ezt és hangsúlyozta, hogy a Zsidó Szövetség teljesen erejéből fogja támogatni a liberális pártot. Erdős ur a helyi liberális bank ügyésze. Nyilatkozata a megyében élénk méltatlankodást keltett, annál is inkább, mert a Zsidó Nemzeti Szövetség, vagy legalább is ennek vezetősége és sajtója tartozókat magatartását tanúsít a liberálisokkal szemben. Van-e tudomása a szövetség központi vezetőségének arról, ami Dicsősémmártonban történt? Ha igen, mi a véleménye az esetről és mit szándékozik tenni, hogy a jövőben a Szövetség felfogásával ellenkező politikai megnyilatkozások ne történhessenek. A román nemzeti párt és vele Erdély egész közvéleménye tudni akarja kívül áll szemben: párttal, független szövetséggel, vagy a liberális párt egy fiókintézetével.” Eddig a „Patria” cikke. Meg kell állapítanunk, hogy nemzeti párti lapársunkat tévesen informálták dr. Erdős beszédéről. Mi tegnap a beszéd hiteles szövegét közöltük és ebben egy szóval sincs említve az, hogy a zsidó nemzeti szövetség támogatni fogja a liberális pártot. Annál kevésbé mondhatta ezt dr. Erdős, mert hiszen az erdélyi zsidóság, amely most alakítja meg egységes politikai pártját, a zsidó néppártot, még nem döntött arról, hogy a választások alkalmával milyen magatartást fog tanúsítani. Egészen természetes, hogy a Szövetség vezetősége a legélesebben elítéli, ha bármelyik szervezetéhez tartozó csoport a Szövetség szigorúan semleges politikájával ellentétes magatartást tanúsítana. Dicsősémmártoni tudósítónk jelentése szerint dr. Erdős meglehetősen szavai nem annyira a kormány exponensének, mint dr. Folea prefektus közkedvelt szemének szóltak, akit az egész megyében valóban progresszív és demokratikus gondolkodású embernek ismernek és akinek prefektussá történt kinevezését a zsidó lakosság is nagy megnyugvással vette tudomásul.

— Christescu kommunista képviselő védőbeszéde. Bukarestből jelentik: A kommunista mai tárgyalásán Christescu volt képviselő hosszabb beszédet tartott. Távol állott tőlünk az a gondolat — mondotta — hogy az ország rendjét megbolygassuk. Mi csak elveinkért küzdöttünk azokkal az eszközökkel, amelyek rendelkezésünkre álltak, de mindig csak nyíltan. Azzal gyanúsítanak bennünket, hogy Oroszországgal összeköttetésben álltunk. Hangsúlyozom ismételtelen, hogy csak nyíltan cselekedtünk és sem a szovjet-kormányval, sem más kommunista szervezetekkel nem álltunk kapcsolatban. Az elnök leveleket mutat fel, amelyeket Chitenek írt Oroszországba. Christescu indulatosan tagadja. (A tárgyalás folyik.)

A prágai tavaszi vásár. Ma kaptuk kézhez az ideai prágai mintavásár meghívóját. A vásárt március 12. és 19. tartják meg. A vásárra utazók részére a cseh kormány több kedvezményt biztosít. A vásár területe 30 ezer négyzetméter, a kiállítók száma 3000. Az előző vásár forgalma megközelítette az egymilliárd cseh koronát. Távirat cím: „Foire Prague.”

A zsidó néppárt nagygyűlése

Kedden állapítja meg a párt programját és magatartását a választásokon

Az Uj Kelet tudósítójától

Rövid ideig tartott, de gondos előkészítő munka után, kedden, február 14-én összeült már az erdélyi zsidó néppárt nagygyűlése. Az erdélyi zsidó néppárt első gyűlésére az elvégzendő munkák egész tömege vár. A párt hivatalos programját egyelőre még nincs precizizálva. A program tág körvonalaira, természetesen, teljesen egyöntetű vélemény alakult ki az erdélyi zsidóság körében. A zsidó néppárt politikai bázisa nem lehet más, mint az erdélyi zsidóság gazdasági és politikai érdekeinek képviselete az államhatáron belül. A népszokásban azonban még nem alakultak ki a felfogások. A cél az, hogy a párt, mint az erdélyi zsidóság képviselője, meg tudja védeni az erdélyi zsidóság érdekeit a román államhatáron belül. A népszokásban azonban még nem alakultak ki a felfogások. A cél az, hogy a párt, mint az erdélyi zsidóság képviselője, meg tudja védeni az erdélyi zsidóság érdekeit a román államhatáron belül. A népszokásban azonban még nem alakultak ki a felfogások. A cél az, hogy a párt, mint az erdélyi zsidóság képviselője, meg tudja védeni az erdélyi zsidóság érdekeit a román államhatáron belül.

— Elveszik a rendőrség szolgálati díját. A fizetéstől levonása után most újabb anyagi sérelmet éri a rendőrséget. Február 15-től levonják a rendőrség tagjaitól a szolgálati díjat, melyet a színházak, mozikk és más látványosságok helyiségeiben tett inspekciónak kaptak. Ez az összeg, mely rendőröknek és detektíveknek esetenként husz leit, tisztelnél pedig huszonöt leit tesz ki, havi háromszáz lei mellékjövedelmet jelentett s most ettől is elesnek a kifizetésű rendőrök. Ez az új sérelm csak fokozza azt az elkeseredett hangulatot, amely a fizetésredukció és az igazságtalan kinevezések miatt már amúgy is erős a rendőrség körében.

— Konfliktus a kolozsvári városi tanács és a prefektus között. Pop György, a városi birtokok főintézője nemrég engedélyt kért a városi tanácsától, hogy a Deák Ferenc-utca közepén testét, ahol most zöldégyes van, kisajátíthassa, mert modern, teraszos mulatóhelyiséget akar ott építeni. A városi tanács a kérelmet elutasította, mire a főintéző Metes prefektushoz felebbezte meg a tanács határozatát. A prefektus átiratot intézett a polgármesteri hivatalhoz, melyben a városi tanács elutasító határozatát azzal semmisíti meg, hogy a Consiliul Dirigent 1919 második számú rendelete a törvényhatósági közgyűlés hatáskörét a prefektusra ruházta át s így a városi tanácsnak nem volt joga ebben az ügyben döntést hozni. Az átiratban Metes prefektus felszólítja a városi tanácsot, hogy Pop György kérése elutasításának részletes indokolásával a tanács határozatát küldjék meg neki.

Gazdasági tanács alakul a kereskedelemügyi minisztériumban. Bukarestből jelentik: A gazdasági kérdésekkel összefüggő ügyek intézését a kormány tudvalevőleg a kereskedelmi minisztérium kebelében megalakított négy különböző szakbizottságra bízta. A „Lupta” jelentése szerint Brătianu miniszterelnöknek az a terve, hogy ezt a négy bizottságot „Gazdaságtanács” néven egyesíti.

teli. Ezek szerint, minden választókerületben, ahol csak számosabb zsidó lakosság van, — a várható eredményre való tekintet nélkül fel kell állítani a zsidó néppárt jelöltjét. Szerintük, néhány kerületben, a győzelem reményével veheti föl a zsidó néppárt a választási harcot, azokban a kerületekben viszont, ahol a zsidó lakosság számarányánál fogva ki van zárva az eredmény, a választási küzdelem és a szavazás, jó erőpróba és politikai iskola lesz az önálló utakhoz még nem szokott zsidóságnak.

Az erdélyi zsidóság kevésbé vérmes reményű része a jelöltek föllátása ellen van. Szerintük a zsidó néppártnak, mint az erdélyi összes zsidóság képviseletének, meg kell elégednie egy tiltakozó proklamáció kibocsátásával. Ennek a proklamációnak rá kell mutatnia azokra az okokra, melyek lehetetlenné teszik azt, hogy a zsidó nemzeti kisebbség részt vegyen a választási küzdelemben. A beszületés proporcionalitás hiánya a választói névjegyzék hiányossága és az, hogy az illetékes politikai hatóságok merően elzárkóztak az elől, hogy a választói névjegyzéket kiegészítsék.

Előrelátható, hogy a pártgyűlésen az a felfogás fog győzni, mely a jelöltek felállítását mellett foglalt állást. Valószínűvé teszi ezt az, hogy egyes kerületekben a zsidó néppárt helyiszervezetei már is jelölteket állítottak. Így többek között Máramarosban is és ezzel elbévágtak az ellenkező céllal határozatnak. A politikai program és magatartás pontos megállapítása után kezdődik majd csak igazán a párt munkája, mely a választási agitáció minden eszközeinek kihasználásával fogja csuespontját elérni.

— Tilos minden nyomtatvány behozatala Magyarországra.

A bukaresti fősziguranca tegnap rendeletet adott ki, amelyben eltiltja, hogy Magyarország területéről könyveket, újságokat és nyomtatványokat hozzanak be Romániába. A rendeletet azzal indokolják, hogy a Pestről jött könyvekbe és nyomtatványokba a magyar irredenta egyesületek, mint a M. O. V. E., Ebredő Magyarok Egyesülete, Területvédő Liga és a többiek állandóan irredenta tendenciójú felhívásokat csempésznek be, amelyeknek az ellenőrzése annyi fáradságot igényel, hogy a sziguranca nem vállalhatja ezt. Ez a rendelet, amely minden erdélyi könyvkereskedésnek súlyos anyagi károkat okoz, élénken illusztrálja azt a politikát amelyet a magyar „felelősök” üznek, minden körülmények között csak árthat az utódállamok magyar kulturájának. Csak nemrégiben történt, hogy a marosvásárhelyi Révész-féle könyvkereskedésben a marosvásárhelyi polgármester felesége könyveket vásárolt és a könyvekben találta a Magyar Hiszekegy-et és más irredenta propaganda írást. A könyvkereskedő ellen azonnal megindult az eljárás és hiába védekezett azzal, hogy ezek az írások tudtán kívül kerültek a könyvbe, a bíróság súlyosan elítélte. És ilyen ítéleteknek volt kitéve minden erdélyi könyvkereskedő, csak azért, mert néhány éretlen ember Pesten úgy vélte, hogy a Magyar Hiszekegy-vel vissza lehet állítani a területi integritást.

— A titkos diplomácia aktái a Károlyi-perben. Budapestről jelentik: Károlyi Mihály védői megszerezték annak a titkos katonai szerződésnek a hiteles francia másolatát, amelyben még 1916-ban az antant Romániának ítélté Magyarországot keleti részét egészen Szeged felé Algyőig és Debrecenig 6 km.-nyire. Azon vádakkal szemben, hogy Károlyi Mihály okozta az ország feldarabolását, a védők kérték azon antantdelegátusok kihallgatását, akik ezt a katonai titkos konvenciót aláírták.

— Meghalt Kerekes Mihály magyar nemzetgyűlési képviselő. Budapestről jelentik: Kerekes Mihály nemzetgyűlési képviselő péntek délután szívizélhűdéssel váratlanul elhunyt. Kerekes a mai magyar parlamentnek egyik legbátrabb és legharcosabb tagja volt. Számtalanszor sikraszállt a kurzus igazságtalanságai ellen és azon kevesek közé tartozott, akik a legnehezebb időkben is a zsidóság önzetlen barátai maradtak. Kerekest annak idején elítélték tíz hónapi fogházra „izgatás” miatt. A Kuria három hónapra szállította le a büntetést, amit Kerekes most szándékozik felülni, hogy az új választásokon újra fellépessen. Halála széleskörű részvételt keltett a progresszív magyarság körében.

— Filipescu román államférfi szobrát eltávolítják a liberálisok klubja elől. Bukaresti munkatársunk jelenti: A kormány elhatározta, hogy Nicolae Filipescu szobrát, aki a liberálisok nagy ellensége volt, eltávolítja a Saindarsquareről, a liberális párt klubja elől és másutt helyezi el.

Haggibbor teadélután. Vasárnap délután négy órai kezdettel tartja a Haggibbor műsoros teadélutánját. Műsor közben és után Körösi Dudas teljes zenekarával muzsikál. Műsor után este kilenc óráig tánc következik.

Királysértéssel vádoltt pincér. A kolozsvári törvényszék büntető tanácsa ma délelőtt érdekes ügyben hozott ítéletet. Hönig Miksa kolozsvári pincér állott a bíróság előtt királysértés vádjá miatt. A múlt hónap közepén nagyobb társasággal mulatott Hönig újfélután, mikor a megívott szesz hatása alatt már beszámíthatatlan volt, hangosan átkozódni kezdett és az átkokba még a király nevét is belekeverte. Az illuminált állapotban levő pincér deklamációjának tanuja volt egy detektív is, aki megvette a feljelentést Hönig ellen. A mai tárgyaláson a kihallgatott tanúk igazolták, hogy Hönig az inkriminált kijelentést részegen használta és ezért a bíróság felmentette. Az ítéletben a vád képviselője is megnyugodott.

— A hétfői sómér-ünnepély. Február 13-án, hétfő este 8 órakor a Haggibbor klubhelyiségében str. Avram Jancu Nr. 18 szám alatt rendezik ünnepélyüket a Tarbut sómér-csapatát. Az ünnepélyen Ujvári Péter „Rügyfakadás” című szimbolikus alkalmi darabját és Havas József kétfelvonásos eserkészszindarabját fogják a sómérok bemutatni. A sómérok estélye iránt nagy az érdeklődés. Az előadást pont 8 órakor kezdik meg. Jegy ára 20 lei.

Petróeumvonatok indulnak Erdélybe. Bukaresti munkatársunk jelenti: A kormány elhatározta, hogy a csatló területek petróeummal való ellátása céljából petróeumvonatokat fog indítani Erdélybe. Az első vonat szerdán már el is indul. Hasonló vonatokat fognak járni Beszarábiába.

Brătianu Vintila tanácsokat kér Titulescutól. Bukaresti munkatársunk jelenti: Brătianu Vintila pénzügyminiszter csütörtökön hosszasan tanácskozott az utazás előtt lévő Titulescu volt pénzügyminiszterrel és tanácsokat és felvilágosításokat kért tőle az adóügyekben. Már eddig is sok le mutatkozott arra, hogy Titulescu adótervényeit nem fogják felfüggeszteni és az utódnak az előddel való tanácskozása csak igazolni látszik ezeket a jeleket.

Behajtják az adóhátralékokat. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter utasítást küldött valamennyi pénzügyigazgatónak, hogy az adóhátralékokat hajtassák be. Az utasítás figyelmezteti még az igazgatókat, hogy a bírósági és vámbüntetések behajtására nagyobb gondot fordítsanak.

Egy ebédlő berendezés és szalon garnitúra olcsón eladó
Cím a k adóhiva alban 33291

Central Buffet
Színház után 1314
az elite közönség találkozó helye

Wrangel ában

Baioff nyitja a c — A Dnyes gyilkolás

Az Uj Ke

Bukarest.

volt beteki egy február sába, amely szenzációs k gel-hadsereg sáról. A jel hadsereg ma fennáll. (E tudta, mert Bulgária és ttták az C Wrangel-kat Uj és feltün lentésnek az gel-hadsereg de manőver derül a jele összeütkezés bolsevik ha hetekben a tek és a D ukránok, oro lását Wrang követtk el a szovjetkormá konfliktust i címe és alka hadseregnek irányába uj

A Cablo keltő tényt az akciónak Baioff nevü restben lakl man kormá egyezésével, Wrangel kül génysegi álka dulatait, titko diplomáciai oroszország egész operáci nyitója Wra aki rajta tar Belgrádban, polyban és Bu és diplomácia

Cirele

Ira

Mikor Cir sok volt, sz a szemét törü nek. Frümet hős volt. Dú elmegey föle, hogy ezt a istere is bar megengedte, állt és leszedt risznyát. Néha lyogva bolog aki sápadtan maszkodott. F tekintetet, mik a feje mellett tebb lett. Nézdik ez a rab a senki. Ezer meg Cirele sz most mégis rablóra. A ho de erre nem g is vágódott, mint egy nag cselekedetre, hogy ilyen ki csak az kellett senkinek hozo nagy haragot. Az anyai füjd érezte, hogy e neki sohasem ezután jön. I rele is szenvedne. Egy as Mást se tesz gyöngö és eng kább. Nohát te se engedelmes. És ahogy cipe szekérkasha, e jított Cirele fel

ekes Mihály ma-képviselő. Buda-rekes Mihály nem-péntek délután aratlanul elhunyt. gyar parlamentnek megharcosabb tagja átkraszállt a kurzus n és azon kevesek legnehezebb idők-önzetlen barátai annak idején elítél-za „izgatás” miatt. napra szállította le kereskes most szán-gy az új választá-ny. Halála széles-ett a progresszív

an államférfi szob-berálisok klubja katársunk jelenti: ta, hogy Nicolae a liberálisok nagy litja a Sanindar-párt klubja elől és

életűn. Vasárnap kezdettel tartja a teadélutánját. M. Kőrösi Dudas tel-zikál. Műsor után nek következnek.

vádolt pincér. A ek büntető taná-kes ügyben ho-Miksa kolozsvári ság előtt király-A mult hónap kö-sasággal mulatott úkor a megívott ár beszámíthatat-átközödni kezdett a király nevé is minált állapotban ációjának tanuja , aki megette a llen. A mai tár-tott tanuk igazol-ás inkriminált ki-asználta és ezért te. Az ítéletben a megnyugodott.

sómér-ünnepély. fő este 8 orakor helyiségében str. 18 szám alatt ket a Tarbut ünnepeiyen Uj-fakadás” című darabját és Ha-násos eserkész-a sómérok be-k estélye iránt s. Az előadást k meg. Jegy ára

indulnak Er-munkatársunk jeleni: hogy a csatolt való ellátása céljá-fog indítani „Er-szerdán már el is at fognak jártni

tanácsokat kér munkatársunk je-pénzügyminiszter tanácskozott. az cu volt pénzügy-at és felvilágosítá-gyekben. Már ed-ott arra, hogy Ti-m fogják felfüg-az előddel való lni látszik ezeket

átrálékokat. Bu-pénzügyminiszter nyi pénzügyigaz-átrálékokat hajtas-elméleti még az bírósági és vá-m-nagyobb gondot

és szalon lcsón eladó 33291

Buffet 1314 lálkozó helye

Wrangel Beszarábiában manőverez?

Baioff cári generális irányítja a csapatmozdulatokat — A Dnyeszter melletti zsidógyilkolás Wrangel provokálása volt

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától.

Bukarest, február 9. Alkalmam volt betekinteni a „Cablogramme” egy február 3-án keltezeit jelentésébe, amelyben Hyacinthe Philuz szenzációs leleplezést tesz a Wrangel-hadsereg létezéséről és operálásáról. A jelentés szerint a Wrangel-hadsereg majdnem teljes egészében fennáll. (Ezt különben mindenki tudta, mert Jugoszlávia, Románia, Bulgária és Magyarország megnyitották az Oroszországból menekülő Wrangel-katonák előtt határaikat.) Uj és feltűnési keltő részlete a jelentésnek azonban az, hogy a Wrangel-hadsereg nemcsak, hogy fennáll, de manőverez is Beszarábiában. Kiderül a jelentésből, hogy azok az összeütközések, amelyek a román és bolsevik határok között az utóbbi hetekben a Dnyeszter mellett történtek és a Dnyeszteren át menekülő ukránok, oroszok és zsidók legyilkolását Wrangel egyenes parancsára követék el abból a célból, hogy a szovjetkormány és Románia között konfliktust idézzon elő és ezzel jog-cime és alkalma legyen a Wrangel-hadseregnek a támadást Odessza irányába újból megkezdeni.

A Cablogramme, mint feltűnést keltő tényt említi meg, hogy ennek az akciónak legfőbb mozgatója egy Baioff nevű cári generális, aki Bukarestben lakik és innen intézi, a román kormány hallgatóságos beleegyezésével, a Beszarábiában lévő Wrangel különítmények tisztái és legényeségi alakulatok provokáló mozdulatit, titkos ügynökei útján pedig diplomáciai hálót sző Szovjet-oroszország köré. Természetesen az egész operációnak legeslegfelsőbb irányítója Wrangel tábornok maradt, aki rajta tartja a kezét Szofióban, Belgrádban, Párisban, Konstantinápolyban és Budapesten működő katonai és diplomáciai képviselőit által vala-

menyi, a hadserege kötelékébe tartozó tisztjén és katonáján. Ezek a képviselők működési területük kormányának felhatalmazásával ellenőrzik az összes orosz emigránsok életét és felügyelnek mindekre, aki Oroszországból jön vagy oda megy és át-

utazik képviselőik területén. A Wrangel-hadsereget az emigráns orosz mánások tartják ki pénzzel. Nagyvezérkara a régi cári időkre emlékeztet, más ugyan olyan titokzatozással dolgozik, mint annakidején.

Ben Ami

Zigre miniszter

nyilatkozik az Uj Keletnek a kisebbségi problémáról és a választásokról

Az Uj Kelet munkatársától

Zigre Miklós dr. kisebbségi miniszter ma délután Kolozsvárra érkezett. Az Uj Kelet munkatársa szállóbeli lakásán felkereste a minisztert.

— Álláspontomat — mondotta Zigre miniszter — kifejtettem a váradi programbeszédemben. Az állam konszolidációját és a kultur-nívónak ezzel járó emelését, a legalitást és a jogfolytonosság biztosítását akarom, modern adminisztráció mellett. Két fő elv vezet a kisebbségek körüli politikában. Az államegység és nemzeti jelleg kidomborításának megóvása és ennek kapcsán egy olyan demokrácia, amelybe beleilleszhető a nemzetiségek kulturális fejlődése. Ugy vélem, hogy a demokrácián alapuló intézmények kiépítésével fokozni fogjuk majd annak a lehetőségét, hogy nemzetiségre való tekintet nélkül az államélet megnyilvánulásában minden polgár részt vehessen.

Munkatársunk kérdést intézett a miniszterhez, vajjon a zsidó nemzeti-ségi iskolaügy beilleszhető e a mai kormányzat programjába. Erre nézve a miniszter nem adott felvilágosítást, azzal az indoklással, hogy ehhez hasonló kérdések a minisztertanácsot egyelőre még nem foglalkoztatták.

A választási mozgalmakról a miniszter a következőket volt szíves mondani:

— Elénk figyelemmel kísérem a kisebbségeknek a választási mozgalmában való részvételét és semmi kifogásom nem lehet az ellen, ha a

magyarság és a zsidóság a saját érdekei szempontjából képviselői által kíván résztvenni a törvényhozásban. De elítélendőnek tartom, hogy a választási mozgalom leple alatt mostanában a románságot kisebbsítő cikkek és megnyilvánulások jelentkeznek. A magyarság bizonyos szervezetének megnyilatkozása nem volt olyan, hogy abból részükre a megnyugvás őszinte érzése látszott volna. A mi célunk az ütköző pontok eltüntetése, a legalitás helyrehozása és a demokráciának az egész vonalon való érvényesülése. Akár törvényjavaslat, akár rendelet jöjjön, az nem fog elkészülni csak arra illetékes szakemberek, kereskedők, iparosok, pénzügyi emberek meghallgatása után. Így akarjuk megjavítani a közállapotokat, a közmorált és ezen át az államélet konszolidációját és a jogbiztonság megnyugtató érzését.

A miniszter holnap résztvesz a liberális párt értekezletén.

Gaspari biboros elhagyja a Vatikánt

Rómából febr. 11. Gaspari csak rövid ideig marad államtitkár. A pápa a közeljövőben Ceretti párisi nunciust nevezi ki államtitkárnak.

Végetér a cseh bányász-sztrájk

Bécs, febr. 11. (Rador). A cseh bányászsztrájknál létrejött a megegyezés ennek következtében a munkások hétfőn felveszik a munkát.

Gunaris Bukarehtben és Belgrádban

Konstantinápoly, február 10. (Rador.) Athéni jelentések szerint Gunaris görög miniszterelnök Londonból való hazaérkezése után Bukarstbe és Belgrádba is ellátogat. Politikai körökben Gunaris utjának nagyobb fontosságot tulajdonítanak.

Még mindig romlik az osztrák valuta

Bécsből jelentik: Az utódállamokkal kölcsönért folytatott tárgyalásoknak eddig még nem volt kedvező eredménye az osztrák koronának a zürichi piacon való értékelésére. A bécsi szabad valutakereskedelemben a lemorzsolódási folyamat újból erőteljesen előreléte. A devizapiac gyöngye irányzata áterjedt más forgalmi területekre is. A papírok erősen mérsékelt nivón mozogtak.

Magyar nemzetgyűlés.

Budapest, febr. 10. (Rador.) A nemzetgyűlés mai ülésén beterjesztették a választójogi bizottság jelentését és azután folytatták a tisztviselőkre vonatkozó javaslat feletti vitát. Huszár sűrűs interpellációra kért engedélyt a külpolitikai helyzetre vonatkozólag.

Lemondott a német közlekedésügyi miniszter

Berlin, február 10. (Rador). Németországban a forgalom még mindig nem normális. A személyforgalom még szűnőtel. A fővárosi villamos-munkások nagyrésze vonakodik felvenni a munkát. Grüner vasútiügyi miniszter emiatt beadta a lemondását.

Megjelent a „Jiddische Zeitung” ötödik száma.

Az eddiginél is változatosabb tartalommal jelent meg Holder József ügyesen szerkesztett zsidónyelvű hetilapja. Fuchs Jecheskiel vezércikke és M. D. Edelstein recenziója azt bizonyítják, hogy a „Jiddische Zeitung” lassankint újabb és újabb erőkert von magaköré s cildudatosan igyekszik arra a nivóra emelkedni, melyet Erdély egyetlen jiddisch lapjától elvárhatni. Holder József ebben a számban is sokat dolgozott. Különösen sikerült Kaczer Illés novella-sorozatának, az Alomtelepes folytatóság fordítása. Dr. Blank Illés, aki szintén szerkesztője a lapnak, folytatja a máramarosi zsidóságáról írt tanulmányát. A bel- és külpolitika hírei, a Gólsuz és Erec Jiszrael zsidó eseményei és több egyéb érdekesség gazdagítja az új számot. Sajnálatos konstátáljuk azonban, hogy a közönség nem honorálja a kívánt módon országárszínk egyetlen zsidónyelvű lapjának uttörő munkáját. Azt olvaszuk, hogy a „Jiddische Zeitung” anyagi nehézségekkel küzd s emiatt kénytelen volt előfizetési árait felemelni.

Cirele az urát várja

Irta: Ujvári Péter

Mikor Cirele limlomját, ami nem sok volt, szekérre rakták, mindenki a szemét töröltegette, mintha temetnének. Frimét akkor se sirt, mert dühös volt. Dühös volt Cirelère, hogy elmegey tőle, dühös volt Herslébre, hogy ezt a kinszet elviszi, még az istene is haragudott, hogy mindezt megengedte. Hersléb Kesely mellett állt és leszedte róla az abrakos tarisznyát. Néha hátrafordult és mosolygva bólogatott az asszonyka felé, aki sápadtan a konyhaajtóhoz támaszkodott. Frimét el-elkapott ilyen tekintetet, mikor izzótüzesen elnyíllalt a feje mellett és ettől még ingerültebb lett. Nézd csak, hogy nyájaskodik ez a rabló. Ez a vadidegen. Ez a senki. Ezer finesszel kaparította meg Cirele számára ezt a vadidegent, most mégis úgy nézett rá, mint a rablóra. A hozományval is becsapta, de erre nem gondolt. Vagy ha eszébe is vágódott, hát úgy gondolt rá, mint egy nagyon helyes és okos eszelekedetre. Nyalja meg a tiz ujját, hogy ilyen kinszet kaphatott. Még csak az kellett volna, hogy egy ilyen senkinek hozományt adjon. Őszinte, nagy haragot érzett Hersléb iránt. Az anyai fájdalma haragudott rá és érezte, hogy ezt nem bocsátja meg neki sohasem. Se ezt, se azt, ami ezután jön. Mert ő tudta, hogy Cirele is szenvedni fog. Hogyne szenvedne. Egy asszony mindig szenved. Más se tesz, csak szenved. Ha gyöngye és engedelmes, akkor leginkább. Nohát tesz ő is, hogy Cirele se engedelmes, se gyöngye ne legyen. És ahogy cipeltette a batyukát a szekérkasba, egy-egy jó tanácsot hajított Cirele felé, aki még mindig a

konyhaajtóhoz támaszkodott:

— Nagymosást mindig hétfőn tartásd és pénteken takarítsd. A pénzre pedig vigyázzál, zaeskót varrtam neked, a melleden hordd, az inged alatt, ott legbiztosabb. Vigyázz, hogy az el ne pocékolja.

Cirele a szekérhez vászorgott. Frimét a fülébe sugta:

— A férfiak komizsak, el ne felejtöd. A tied is hazudni fog, hát te még jobban hazudj és ne higgy neki. Hallod, Cirele, sohse higgyél neki.

Mikor pedig már a szalmazsákon ült, Frimét felnyújtotta hozzá a karját, lehuza magához, megesókolta és még egy paraszat vetett a szívére:

— Ha azt akarod, hogy huzzon, hajtsad. Mert vagy te leszel az igásló, vagy ő. Attól függ, hogy a gyepőt ki fogja. Hát inkább ő legyen. Nem azért adtalak férjhez, hogy agyonstrapáld magad.

Hersléb is felkapott a szekérre, megesapta a lovat és a szekér nyikorogva megindult. A sok kemény kavics sirt a kerék alatt, de Frimét még most se sirt.

Virágos fák bólogattak az út mentén. Roppant esendő volt mindennit, csak az isten illatos lehellete zihált alig hallhatóan a fák között. Hersléb a virágokat nézte és a esőndre hallgatott. Nagy ámulások reszkettek a lelkében, mert nem tudta megérteni, hogy ezek a tavaszi esodák a fákön lógnak, mikor biztonság tudja, hogy a virág és a napsugár és a kék ég az ő lelkében van. Még a esőnd is, amely körülesókolja, az ő lelkében énekel. Olykor hátrafordította a fejét és azt a sugarat, amely épen akkor az égről a szemébe esett, édes borzongással ráfonta az asszonykájára. Aztán megint visszafordult és előre nézett.

Cirele is hallgatott. Hersléb izmos vállát nézte és néha előrehajolt, hogy megsimogassa. Csak egy kicsit, csak épen hogy az ujját hozzá értesse. Egy szép fehér pillangó ereszkedett le Hersléb vállára és ő irigyelte érte. A pillangónak lehet. De hát neki miért ne lehetne. Csak az ujjával fogja megérinteni, csöndesen, hogy észre se vegye. Hunyorgató szemmel előbbrehajolt, visszafojtotta a lélegzetét, hogy a szíve majd szétpattant és az uja hegyét rápötyöntette Hersléb vállára. Most már két pillangó reszkedett havasfehéren a zömök férfivállakon. De csak egy szempillantásig. Cirele uja lerebent róla. Hiszen mit gondolna róla, ha észrevenné. És mit gondolna róla az édes anyja. Mindig az édes anyjára gondolt és a tanácsaira. Gyorsan hátra-huzódott és szép, vékony ajkait egymásra szoritotta.

Estére hazaértek. Két kis rendes szobáskát talált, kerített asztalt és vetett ágycat. A nagy rendesség ingerelte. Ezek itt talán azt hitték, hogy elszédítik ezzel a nagy rendességgel. Még a szürkület is bántotta. Mert ez nem volt igazi szürkület. Fények villództak benne, meleg, mosolygó ragyogások. Persze: itt áll Hersléb és mosolyog. Mit mosolyog mindig? Mi van ilyen férfimosolygásban?

Hersléb azt akarta, hogy vacsorázzon. Cirele éhes volt, de nem ült le. Nem kell még a vacsora. Ő nem tudna enni ebben az összevisszóságban. Az asztal rossz helyen van és a székek is. Semmi sincsen a rendes helyén. És tett-vett, rakosgatott és közben ingerülten arra gondolt, hogy az édes anyjának igaza van, nem lehet hinni a férfiaknak. Még ha mosolyognak akkor se.

— Ugyan, segíts hát — szólta rá Herslébre. — Csak állsz itt és mosolyogsz.

Hersléb szájáról lehervadt a mosolygás. Hirtelen elkomolyodása Cirele szívébe hasított. Lám, már nem is mosolyog. Egy mosolyt talán még megérdemelt volna. A szíve összeszorult, de inkább meghalt volna, minthogy a fájdalmát elárulja.

Es így volt ez mindig ezután is. Minden nap jobban szerette Herslébet és mégis nap nap után keményebb lett hozzá. Sővárgott egy mosolya után és ha rá mosolygott, elfordult tőle. Még az kellene, hogy a szemében észre vegye az ellágyulást. Ugyis eléggé elbizakodott. Még majd ezt találja hinni, hogy élni se tudna már nélküle.

Hersléb jó ember volt és nem volt más vágya csak az, hogy Cirele boldog legyen és megelégedett. Ugy dolgozott mint egy igásló. Cirele sokszor sirni tudott volna, mikor látta, hogy agyondolgozza magát. Ilyenkor kergette valami, hogy a nyakába boruljon: ne tedd hát tönkre magad, te bolond ember. Ketten vagyunk, ami van, az épen elég nekünk. De akkor aztán olyan érzése volt, mintha két inas asszonykar visszarántaná és az anyját látta maga előtt. Még a hangját is hallotta: ha azt akarod, hogy huzzon, hajtsad. Mert vagy te leszel az igásló, vagy ő.

Hát csak legyen ő az igásló. Hersléb nem értette az asszonyt. Hersléb nem értette az életet sem. Ő azt hitte, nagyon egyszerű dolog a szeretet és a boldogság még egyszerűbb. És mikor ráértett, hogy ezek nem olyan nagyon egyszerű dolgok, szomorú lett és szenvedett. De nem panaszkodott, Lesz ez még

KÖZGAZDASÁG

Sassu kereskedésügyi miniszter nyilatkozata

az élelmiszerek elosztásáról

Az Uj Kelet tudósítójától.

Az ipar és kereskedelemügyi miniszter — mint Bukarestből jelentik — tegnap elrendelte, hogy az elmúlt évben felosztott központi élelmiszer-hivatal készleteiből ezután magánosoknak ne adjanak árut. Magánosok közé a rendelet az élelmiszerkereskedőket is besorolja, ami kereskedő körökben visszatetszést szült. Egy fővárosi lap munkatársa felkereste a minisztert, aki a rendelet indoklására a következőket mondotta:

— Az elmúlt év április elsején, amikor a közlelmiszeri hivatalt a kormány felosztatta, a galíciai, braíliai, konstancai és geagogai raktárakban összesen 97 millió lei értékű áru volt felhalmozva. Azóta ezekből a raktárakból 39 millió lei értékű árutadtunk el. Ebből 15 millió értékűt a szövetkezetek számára és 24 millióért a hatóságoknak és magánosoknak. A raktárakban ma 58 millió lei értékű áru vár még elosztásra.

— Amikor a minisztérium elére kerültem, — mondotta Sassu — megtiltottam a magánosoknak szóló árukiutalást, mert olyan megoldást kerestek, amely az árut közvetlenül a fogyasztóhoz juttatja. A közvetítés kizárásával a közönség olcsóbban fogja szükségleteit fedezni és véleményem szerint ennek lehetősége az állam elsőrendű feladata. Megtiltottam tehát a közvetítőknek és kereskedőknek való árusítást, ezután csak a hatósági elosztó barakkok kapnak élelmiszert és pedig öt vidéki és két fővárosi barakk. Az országgyűlés tagjai részére felállított szövetkezetet felosztattam, ezzel szemben megnagyítottam a diákok, hivatalnokok és munkások szövetkezeit.

— A jövőben csak a különböző szakmák szövetkezetei részesülnek előnyben. A falusi szövetkezetek erősen érzik a gyapotfonal hiányát, amely miatt több gyár kénytelen lenne üzemét megszüntetni. Közben járok a pénzügyminiszternél, hogy a Titulescu pénzügyminiszter által fel-

vett svájci kölcsön egy részét gyapotbeszerzésre fordítsuk. Ugy gondolom, hogy erre a célra egymillió frank elegendő lesz. A kérdés — fejezte be nyilatkozatát a miniszter — igen nagy fontossága, de hangsúlyozom, hogy a megoldás pénzügyi nehézségekbe ütközik.

A kereskedelemügyi miniszter nyilatkozatában körülírt megoldás, ha olyan könnyen megvalósítható volna, ahogyan azt a miniszter elmondotta, kétségkívül rokonszenves. Szakkörökben azonban meg vannak róla győződve, hogy a gyakorlatban ez a módszer egészen mást fog eredményezni, mint amit a kereskedelemügyi miniszter gondol. A közvetítés kizárása, amelyet a kormány a kereskedelem minden ágában végre kíván hajtani, alkalmas a kereskedelmi élet korrumpálására. A háborús konjunktúra után nehezen sikerült a zugkereskedelmet visszaszorítani. A szövetkezetek és más áruelosztó központokban nem alkalmaznak szakembereket és biztosra veszik, hogy ezáltal a lánc és zugkereskedelemtől újabb tért nyert. A kormány, amely a szabad kereskedelmet hirdeti, a közvetítés ilyenmértvű kizárásával a tisztességes kereskedelmet támadja meg léteben, ami semmiesetre sem egyeztethető össze a kereskedelmi szabadság elvével.

Belföld

Az állam heti elszámolásra kölesőt kap a Banca Nationalától. Bukarestből írják: A pénzügyminiszter és a Banca Nationala kormányzója között napok óta tárgyalások vannak folyamatosan, amelyekről a legkülönbözőbb hírek terjedtek el. Ilyetemes körből arról értesülünk, hogy nincsen nagyobb kölcsön felvételéről szó és az állam mint magánfél tárgyal a jegybankkal. A tárgyalások egy heti elszámolásra szóló állandó kölcsön felvételéről folynak, amelyet az állam technikai okokból főleg a vidéki hatóságok ellátására akar fordítani. Az egyezség létrejötte esetén a vidéki hatóságok, adóhivatalok és a jegybank fiókjai elszámolási viszonyban kerülnek, ami az állami pénzügyi gyakorlatilag nagyban megkönnyíti. Vintila Bratianu pénzügyminiszter és Oromolu jegybank-kormányzó között a megállapo-

dás elyben már létre is jött és a szükséges írásbeli munkálatok folyamatban vannak.

Jorga Miklós a kereskedelmi kamarák autonómiájáért. A „Lupta Economica” című közgazdasági lapba Jorga professzor hosszabb cikket írt, amelyben követeli, hogy a kereskedelmi élet autonóm kereskedelmi kamarák által konszolidálják. A kereskedelmi szakma — írja Jorga — mindenkor meg volt szervezve. A gazdasági élet eme ága ma ablak és ajtónélküli ház, amelybe mindenki szabadon be és kijárhat, hogy tetszése szerint fosztogathasson benne. A becsületes kereskedő és iparos ebben a vad tülekedésben minden támasz nélkül áll. Szüksége van olyan szervezetre, amely neki tanácsot és támogatást nyújt, de ez a szerv nincsen. A kormány napi politikát csinál a parlament üres eszköz a kormány kezében, amelyet bármikor fel lehet osztani. Ilyen körülmények között a kereskedelmi és iparkamarák nyújtsanak egyedül menedéket a kereskedő és iparos társadalomnak. Főlmérhetetlen ezeknek a testületeknek a fontossága — fejezi be cikkét a neves történész és politikus — és mindent el kell követni, hogy a kamarák szabadon működjenek. Dolgozzanak a kamarák szakadatlanul és tartsák fenn az összeköttetést a belföldi és külföldi kereskedelmi testületek között.

Beszarábiai állattárak. Kisenevből jelentik, hogy az ottani piacon a marhák árak emelkedést mutatnak. A calarasi vásáron a következő árakat érték el: Ökör párja 7000 — lei, ló 2—3000 lei, fejőstehén 2—3000 lei, juh darabja 350—400 lei.

Restaurálják a Banca Nationalát. Bukaresti pénzügyi körökben arról értesültek, hogy Oromolu a jegybank kormányzójának a kezdeményezésére több bank elhatározta, hogy a Banca Nationala ügyeit újból rendezzi. A bank bukása tudvalegőleg nagyban volt okozója a lei leromlásának és remélik, hogy ennek a pénzügyi helyzetnek a megmentésével a lei újból megerősödik. Erre a célra a Banca Agricola, Banca Generala, a Tarii Romanesti és a Banca Fortuna konzorciumot létesítenek a jegybank bevonásával. A bankok átvennék a Nationala aktívát és garantálnák az összes passzívát. A Banca Nationala ehez az ügyülethez kölcsönt folyósítana, melyet hosszabb lejáratú törlesztésnek. A tárgyalások még folyamatban vannak és a napokban bevonat a „Leroy Dupres” párisi nagybankot is, melynek képviselője Bukarestbe érkezett.

Külföld

Meghosszabbították a jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződést. Bécsből jelentik, hogy a „Handelsmuzeum” jelentése szerint a jugoszláv-osztrák kereskedelmi egyezményt meghosszabbították.

Az osztrák korona jövője Zürichben. Bécsből táviratozzák: A pénzügyminiszter kijelentette, hogy reméli az angol-francia kölcsön megkötése után a korona árfolyama a zürichi piacon 1 centimetre fog emelkedni.

Az európai konzorcium. Párisból írják, hogy az Oroszország felségélyezésére Cannesben tervezett európai konzorcium megalakítására február közepén Londonban ülnek össze az érdekelt államok képviselői.

Egy svájci aranyfrank egyenlő egy svájci papírfrankkal. Bernből táviratozzák, hogy a svájci kormány az aranyfrank számára hivatalos árfolyamot állapított meg a külfölddel való kereskedelmi forgalomban. A rendelet szerint egy aranyfrank bármilyen külfölddel kötött kereskedelmi ügylet elszámolásánál csak egy papírfrank értéket tehet ki. Eddig az aranyfrankot egy frank huszonöt centimesbeu értékelték, amit a dollár esése következtében kellett megszüntetni.

Valutapiac

Zürichi tőzsde február 11-én. Nyitás: Berlin 255, Newyork 515, Milánó 2490, Prága 965, Budapest 80, Zágráb 165, Varsó 16, Bécs 19, osztr. kor. 8.

Bukarest, február 11. Márka 68—69—, leva 82—84—, font sterling 540—550, francia frank 1090—1190, svájci frank 2550—2650, lira 620—630, dramma 550—560, dinár 180—190, dollár 130—131, Napoleon 450—460, osztr. kor. 240—250, magyar kor. 23—24, szokol 240—250, lengyel márka 450—460.

Berlin, febr. 11. Bukarest 158 1/4, Krisztiania 3280, Kopenhága 4050, Stockholm 5130, Helsingfors—, Róma 970, London 89650, Newyork 1977 1/2, Páris 172050, Zürich 3842 1/4, Madrid —, Bécs 695, Prága 372, Budapest 3090.

Budapest, febr. 11. Lei 510, Napoleon 2460, font sterling —, leva —, dollár 641, francia frank 5525—, márka 340—, lira 3150—, osztr. kor. 950, rubel 4850, szokol 1214, svájci frank —, dinár 830, lengyel márka 1950.

Prága, febr. 11. Lei —, dinár 6650, márka 27 1/4, leva 34 1/4 —, svájci frank 1015—, norvég kor. 876, dán kor. 1031—, svéd kor. 1326, lira 255, francia frank 45050, font sterling 2288750, dollár 52 3/8, osztr. kor. 76, holl. for. 1966, lengyel márka 145, magy. korona 83750.

másképpen is. Majd csak észbe kap az asszonyka és megérti, hogy ok nélkül győtri.

Cirele nem kapott észbe, sőt még boldabbal csinálta a dolgokat. Az első két évben csak néma ellenkezéssel mutatta, hogy amit Hersléb csinál, azt ő nem szereti. Később már meg is mondta. Ha otthon volt, elhagyta, ha a dolga után nézett, csavargással vádolta. Ha jókedvű volt, azt kérdezte tőle: ugyan kivel találkozott, hogy olyan jókedvű. Talán megint azzal a tisztességtelen Dukesz néval? Ha morózus volt, azért győtrte, hogy morózus. Itthon bizony olyan mint a kőbárány.

— Cirele — kérte Hersléb — ne kinez. Nem bírom el.

— Ha nem bírod el, elmehetsz.

— Egyszer még megteszem — szölt Hersléb csöndesen.

Cirele visszavágott:

— Ejha, de oda leszek. Én tőlem bizony elmehetsz. Elélek én tenéki.

Ejszaka, mikor az ágyában fekvő, véresre marta a husát, hogy ilyen kegyetlen tud lenni az emberéhez, amikor az csak szeretetet érdemel. De azért másnap megint csak így beszélt.

Hersléb csakugyan nem bírta ki és egy napon eltűnt. Még levelet se hagyott maga után, csak sokára hallotta Cirele, hogy Amerikába ment.

Cirele összeszorította az ajkait és nem sirt. A könnye befelé záporoztak. Az embereknek nem panaszkodott, sőt még dicsékedett elöttük:

— Hersléb pénzt küldött. Minden hónapban küld. Kétszázat más takaréka tett. És Hersléb is takaréka viszi, ami a keresetéből megmarad. Ötzetret fog összpörölni, aztán haza jön.

Hazudott, de nem szégyelte a hazugságát. Hiszen egyszer mindez igaz lesz. Egyszer majd csak jön a postás és hoz egy nagy peccetes levelet Amerikából és a levélben dollárok lesznek. És egyszer majd maga Hersléb is megjön.

Hitte, hogy visszajön. Muszáj neki visszajönni. Hiszen csak éri ő ott túl a tengeren, hogy ő eleped utána. Hersléb jó ember és nem akarja, hogy bánatában elorvadjon. Ha ima neki és hazahívna, bizonyosan haza sietne. Már tudta is a címét és irhatott volna neki. De nem írt. Meghalna a szégyentől, ha Hersléb azt hinné, hogy szomorkodik utána.

Ekkor történt, hogy egy vándor csodarabbi érkezett Ardóba. Ernyős nagy lengyel szokéren érkezett és az emberek hozzá vitték a pénzüket és a szenvedéseiket.

Cirele is felkereste. Elmondotta neki a boldogtalanságát és sirt. Most sirt először más ember előtt.

— Rebbe — kérdezte — vissza fog jönni?

— Magától nem jön, de imádkozni fogok érte. Aztán ez még nem elég. Ha azt akarod, hogy visszajöjjön, küld el neki ezt a kvitlit és egy zsolttart is adok hozzá, amit el kell mondani a tengeren.

Cirele minden megtakarított pénzecskéjét odaadta a kvitliért és a zsolttartért amit Hersléb el fog mondani, ha hajóra száll.

Legjobban a zsolttárnak örült. Ehhez nem kell levél. Ha elküldi, mindjárt megérti belőle, mit akar tőle. Ezt a zsolttart csak tengeren lehet elmondani.

Elküldte a zsolttart és a kvitlit és várt. Hónapokig várt és még mindig remélt. Muszáj neki hazajönnie.

Az a zsolttart hazahívja. De Hersléb nem jött. Mindegy. Cirele tovább remélt. És ha nem jönne még újévig, majd megint itt lesz a rebbe.

Újév felé valóban megint Ardóba jött a vándorrebbe. Cirele megint elvitte neki a pénzecskéjét.

Visszajön — mondta a rebbe — már visszajött volna, de bizonyos, hogy nem kapta meg a kvitlit.

Cirele megint várt. A vagyonkaja már elusztott és keményen kellett dolgoznia, hogy megélhessen. Aztán a kvitlire is kellett félrerakni valamit.

Itt évtől már el azóta és Hersléb még mindig nem jött vissza. De Cirele még mindig remélt. Rendületlenül hitte, hogy vissza jön. A rebbe nem hiába imádkozik. Csodaerő van az imájában. És a zsolttart is megteszi a magáét. Ha még nem jött vissza, hát az csak azért van, mert a kvitli és a zsolttart a hajón elsikkadt. De egyszer majd csak kézhez kapja.

A hatodik évben is megjött a csodarabbi. Most még nagyobb rajongással keresték fel az emberek, mert most már két samesszal járt. Boldog volt, aki csak hozzá férhetett és akinek nem volt pénze és nem juthatott be hozzá, az az ablaka alá surrant, hogy legalább az ablakból kiszűrődő világosság tapadjon a beteg testéhez.

Péntek éjszaka négyen is álltak az ablaka alatt. Csak kevés fény szűrődött ki az utcára, mert a függöny le volt eresztve.

A zsolttart tanulja — suttozták egymás között — lehet hogy Elíje hanove van nála.

Es borzongva tapasztották tekintetüket az ablakra.

Az ablak hirtelen kivágódott.

— Itt meg kell fulladni — mondta valaki a szobában.

Az emberek, akik az ablak z látt

álltak, lehunyták a szemüket. Mit lehet tudni. Láng is csaphat ki olyan szobából, ahol zsolttart tanulnak. Aztán hunyorogva, óvatosan mégis csak benéztek. Pészach Kornitzer majd csak kővé meredt. A csodarebbe és a samesszei kártyáztak.

Másnap mindenki csak erről beszélt. A község előljárói összeültek és elhatározták, hogy a szélhámost kiverik a faluból. Meg is tették.

Sokan rosszalolták ezt. Ezek azt mondták, hogy amit Kornitzer látott, az a sátán káprázata volt, mert a szent gyanuba akarta keverni. Némelyek azt mondták: az a kártyahistoria igaz lehet. De mit jelent ez? Valami nagy szod lehetett abban, hogy a szent ember kártyázott. Hiába csak nem kártyázott a szent ember.

Cirele úgy érezte magát, mintha száz darabra szakította volna a szívet ez a rettentő ujság. Ő nem tudott hinni a rebbe bukásában. Neki minden reménye ő benne volt. Csak ő tudta volna vissza imádkozni Herslébet Ardóba. És vissza is imádkozta volna. De jött ez a Kornitzer és hazudik és kitépi a szívéből a reménységét.

Már semmije se volt, csak a hite. Az egész életből semmije se maradt. Az egészsége, az ifjúsága oda volt. Senkiben se tudott hinni már, csak abba a kaftános emberbe, aki évről évre idejött és elvitte a pénzecskéjét. Most ezt is elrabolták tőle. Legalább egy napig vártak volna még. Vasárnap akarta elvinni a pénzecskéjét az új kvitliért és a zsolttartért. Ez bizonyosan használt volna.

Egész éjszaka zokogott. A düh és a harag és a gyűlölet szorította ki belőle a zokogást. Azt a Kornitzer gyűlölte, aki a szent embert tépte ki a szívéből.

d a jugoszláv-zerződést. Bécs-landelsmuzeum-ugoszláv-osztrák meghosszabbí-

jövője Zürich-k: A pénzügy-hogy reméli az egkötése után a richi piacón 1

rcium. Párisból zág felségélyé-vezett európai ására február ünek össze az elői.

nk egyenlő egy emből táviratoz-mány az arany-los árfolyamot el való kereske-rendület szerint lyen külfölddel let elszámolásá-k értéket tehet kót egy frank értékeltek, amit ztében kellett

ac r 11-én. Német-5. Milánó 2499. Zgráb 165. Varsó

Márka 68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

510. Napoleon leva —, dollár márká 340 —, lira bel 48-50, szokol már 8-10, lengyel —, dinár 66-50. —, svájci frank lán kor. 1031 —, ancia frank 45-50, ár 52-8, osztr. kor. márká 145, magy.

szemüket. Mit saphat ki olyan tanulnak. Az-osan mégis csak nítzer majd csak rebbe és a sá- csak arról be-ősi összeültek és zclhámost kivet-tették.

ezt. Ezek azt Kornitzer látoti. bti, mert a szen-erni. Némelyek tyahistória igaz? Valami nagy gy a szent ember k nem kártyá-

magát, mintha a volna a szig- g. Ó nem tu- kásában. Neki ane volt. Csak nádkozni Hers- za is inádkozta Kornitzer és szivéből a re-

olt, csak a hite- nje se maradt sága oda volt. nni már, csak rbe, aki évről a pénzeeskjét. tőle. Legalább a még. Vasár- pénzeeskjét az árért. Ez bizo- ogott. A düh és szoritotta ki zt a Kornitzer t embert tépte

Páris, febr. 11. Bukarest —, Berlin 57/8. Prága 22 —, Bécs 18/32 —, Newyork 1156, Brüsszel —, London 5046 1/2, Amszter- dam —, Milánó 57-50, Zürich 225 1/4.

Zürich, febr. 11. Bukarest —, Berlin 260, Amszterdam —, Newyork 514, Lon- don 2242-50, Páris 4430, Milánó 2525, Brüss- zel —, Kopenhága —, Stockholm —, Krisztiania —, Madrid —, Prága 975, Budapest 80 —, Zágráb 165, Varsó 16 —, Bécs 17, osztr. kor. 8.

Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat r. t.
Hirdetéseket milliméteres díjszabás szerint ves- fel a kiadóhivatal

Művészet és irodalom

Wide Oszkár Saloméja románul. Buka- resti munkatársunk jelenti: A Vaiculescu Marioara vezetése alatt működő színtársulat legközelebb bemutatja Bukarestben, az itteni Sidoli-színházban román nyelven Wilde Oszkár Saloméját.

Eugen d'Albert és Félix Weingartner Bukarestben. Bukaresti munkatársunk je- lenti: Eugen d'Albert, a világhírű belga komponista és zongoravirtuóz a „Hegyek alján” szerzője a napokban Bukarestbe ér- kezik és itt február 13-án koncertet ad. Ugyanek idovárik Félix Weingartner, a kiváló bécsi dirigens, akinek a hangver- senyei március 8-ra, 10-re és 12-re vannak kitűzve.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Vasárnap d. u.: Beoltott Adolár. (Operettuj- donság nyolcadszor, olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap este: Offenbach. (Operettujdonság tizenegyedszor. Részben új szerep- osztással. Rendes helyárrakkal. Általá- nos bérletszünetben.)

Hétfő: Offenbach. Operettujdonság tizenötöd- ször. Rendes helyárrakkal. Általános bérletszünetben.)

Kedd: Támár. (Operettujdonság, először. Opera helyárrakkal. Általános bérlet- szünetben. Előadás kezdetén a néző- térre vezető ajtókat bezárják.)

Szerda: Gróf Rinaldó. (Operettrepriz. Sü- megi Ödön vendéjátékával. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 96. szám. D.)

Csütörtök: Álarcok. (Ujdonság 4-odszor. Ren- des helyárrakkal. Napibérlet 97. szám. A.)

Péntek: Szibill. (Operett-repriz. Uj szerep- osztással s új betanulással. Sümei Ödön vendéjátékával. Rendes hely- árrakkal. Napibérlet 98. szám. B.)

Szombat d. u.: Piroska és a farkas. (Gyer- mekelőadás, olcsó helyárrakkal.)

Szombat este fél 8-kor: Támár. (Operett- ujdonság 2-odszor. Operahelyárrakkal.)

Operabérlet 14. szám. Előadás kez- detén a nézőtérre vezető ajtókat be- zárják.)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: Bartók Béla hang- versenye. (Operahelyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Két árva. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap este: Szibill. (Sümei Ödön ven- déjátékával. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 99. sz. C.)

Hétfő: A Csikós. (Ünnepi előadás. Szent- györgyi István születésének 81-ik év- fordulóján. Premierhelyárrakkal. Által- anos bérletszünetben.)

Kedd: Támár. (Operettujdonság, 3-odszor. Operahelyárrakkal. Napibérlet 100. sz. D. Előadás kezdetén a nézőtérre ve- zető ajtókat bezárják.)

A másorra tűzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

Támár. Lázás izgalommal várja a kö- zönség Bródy Miklós új operájának a Támár- nak keddi esti bemutatását. Egyetlen- egy ujdonság iránt sem volt még olyan érdeklődés tapasztalható, aminő most a Támár iránt megnyilvánul. A Támár egyelőre három estére van kitűzve: Keddre (általános bérletszünetben), szombatra (operabérletben) s az utána következő keddre (rendes napi- bérletben). Mind a három előadásra vasárnap reggel regge 9 órakor kezdik árusítani a jegyeket.

Álarcok. A sajtó egyhangú megállapí- tása szerint az idei évad leghatalmasabb sikerét Biró Lajos új darabja, az Álarcok aratta. A sajtónak ezt az ítéletét három zsúfolt nézőtér közönségének kitörő tetszése pecsételte meg. Az Álarcok legközelebbi előadása csütörtökön este lesz. Rendes bér- letfolyamban. A csütörtöki előadásra is Poór Lili, Laezyó Aranka, Hajnal Klári, Táray, Oláh, Janovics Jenő, Lengyel Vilmos, For- gács és Izsó Miklós fogják a főszerepeket eljátszani.

Ujrafoncsorozás!

1300

Finntükrök gyártása!

Péchy és Társa

Modern üvegcsiszoló és tüköráru gyár
üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapu- cinus-u.) 20 megkezdte: Minden méretű és minőségű tükrök, butorüvegek olcsó árakon megrendelhetők. 1270

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

Kássa A.

legoicsóbb géplakatos és villamoserő át- viteli vállalat. Szakmájamindenféle gépek és motorokjavítása, gyárak malmok és ipartelek szerelése, bővítését, javítá- sát jutányosan vállalja. Javító műhely.
CLUJ—KOLOZSVÁR, 1288
Cal. Victoriei 99. sz.

Wieni irodánk

és Bruck—Hegyeshalom—Bupa- pest—Szo'nok—Biharkeresztes— Békéscsaba és Kőtegyanban fel- állított saját exposituraink utján **kötér kikötése mellett**

5—10—15 napi határidőn belül Ó-és Uj-Románia bármely részébe vagy vissza **darabárú** és **vagonrakomány** szállításokat vállalunk

Deutsch Testvérek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiokok Wien I. Roten- tur Str. 12. Oradea-Mare Rimanóci-u. 12. Orsova Dunapav.

Metropol kávéházba

négyszer hetenként **FRITZ THELER** kar mester vezénylete alatt salon vonós- zenekar hangversenyez 1271

Háláson I. rész

megérkezett és kapható a „afuth” ספרות
Zsidó könyv- és papirkereskedésben (Szép-u.) Ugyanott egy új vasredőny- tokkal együtt eladó.

Friss, prima hering

5/6 00-as tonnákban, nagyobb té- telben is kapható
legjutányosabb árban. Kérjen árajánlatot
Jonás Károly Dej.

Mirjam kénséki borotválószér- elismert legjobb minő- ségű, az arcnak teljesen ártalmatlan. Kapható bármely mennyiségben **SPITZ SAMUEL** festékereskedő- nél, Carei Mare. Kérjen árajánlatot.

BOLOND

az aki ügynöktől vesz drága essen- cet, míg nálam a legfinomabb **rumkompozíciót** megrendelheti utánvét mellett **65 lei kilogramonkénti árban**

1294 **Glück Henrik**
Oradea-Mare (Nagyvárad)
Calea Vict. volt Kolozsvári-u. 74.

Springer Károly

„Transilvania”
Dental Depot-ja
Cluj, Strada Memorandului 3.
Kolozsvár, Unió-utca 3.

Ujjonnan berendezve!

Nagy raktár az összes fogorvosí műszerekben és anyagokban leg- jobb minőségű árukból.
Pontos postai szétküldés.
Szolid, olcsó árak.
Telefon 7—21.

Magas bért fizetek

a város központjában egy külön bejáratus **szobaért**, butorozva avagy anélkül irodahelységnek. Springer, Str. Memorandului 3.

Breuer és Róna

nemze-közi szállítási és bizományi vállalat ORADEA-MARE. Interurban telefon 5—55. 1240

Szállít bármely országból egész Ro- mánia területére vagonteleket és da- rabárúkat biztosítással. Olcsó díjté- telek. Külön árúbiztosítási osztály.

Erdélyben legoicsóbban a cluji (kolozsvári)

Nagy Áruházban vásárolhat rövid-, papir-, kö- tüit és norinbergi árukat

Piata M. Vitezu 40. sz. alatt.
Telefon 494.

Vidéki levélbeli megrendeléseket postán pontosan eszközöl és meg nem felelő árut visszacserél!

Lupényi szén, koks és kátrány megint szállítható

Theil Frigyes
Calea Regele Ferdinand 116. sz.

Nagymennyiségű lámpaúru, cseh táblaüveg, karlsbadi porcellán és Dittmár-féle lámpaúru érkezt.

DEUTSCH K. I.

üveg és porcellán nagy- kereskedés részvénytársaság

Oradea-Mare — Nagyvárad
Str. Nicolae Jorga (v. Zöldta- u.) 4.

TELEFON 75.

1268

Pontos és szolid kiszolgálás

Sadchen-urak!

— nem hivatásosak is — kik val- lásos, finomabb házaknál bejáratos sak, kérem közöljék címüket: **Magas**, jömegeiellenesű, érettségizett és zsi- dóban is tanult intelligens **fiatal- ember** részére, tekintélyes család- ból. Saját üzlettel bír. — Levelet „Elsőrangú” jellege alatt „Rec- lama” hirdető-iroda, Cluj, Piata Unirii 4. továbbit. 3201-I

Hetenként friss szállítmány

Clark és olasz cernákból, **D.M.C.** pamutokból, **Grohmann 48 és 24-es** cernákból és mindennemű rövidárukból érkezik

Blum Testvérekhez
Nagyvárad—Oradea-Mare
Telefon 703. 1304

Au Bon Gout

Bárdos Jenő

párisi és bukaresti áruházak lerakatá- nak farsangi ujdonságai megérkeztek
Főter 4.

Gutfried és Herskovits
Oradea-Mare — Nagyvárad
Piata Unirei 12.

1289

Erdély legnagyobb és legszolidabb im portörjei. Állandó gyári lerakat Chemnitz kötött-szövött árukban, ugyminat horgolt nyak kendők, minden- nemű harisnyák, szvetterek, sálak stb. Nagy raktár mindennemű Harlandi olasz D.M.C. cernák és pamutokban.

Megrendeléseket postán eszhozlunk.

Tungram
Villamossági
R. T. Cluj,
Kömálja-
utca 25.
Telefon 201.

1281

TUNGSRAM

Noll, Schmoll & Comp

— Kis regény —

Irta: **Solem Alejchem**

(Szabó Imre fordítása) 2

A férfi Berlinből jött, a nő Bécsből és Párisban találkoznok kellett volna, hogy egymást megismerjék eljegyzés, házasság, boldogulás vagy boldogtalanság céljából. Ki tudhatja, mit rejt a jövő?

Pontosan egy időben érkeztek Párisba, egy hotelben szálltak meg, persze különböző számú szobában és minthogy nem ismerték egymást, nem is tudtak egymás felől.

Véletlenül (nem kell a véletlenen esodálkozni) a kettőnek egyforma kofferje volt, egyazon gyár készítménye, egymásba illő kulcsokkal. Mi sem természetesebb, mint hogy a portás a férfi kofferjét a nő szobájába, a nőt pedig a férfiébe vitte.

Mindegyik külön-külön lerakta poros ruháit a szobában, mosakodott, aztán odament a kofferhez, hogy tisztá fehérműt vegyen. Völegény és menyasszony elvégre tetszeni akarnak egymásnak. De képzeltetik a nagy meglepetést, amikor a férfi nő ruhát húz elő, a nő pedig férfiának való fehérműt. Majd hogy elajultak... Az első ijedség után, belenyúlt a fiú, a nő is a koffer aljába és előhúztak onnan különböző papirokat, levélkéket. Az ide-

Igen leveleknek pedig az a tulajdonságuk, hogy az ember titokban olvasgatni szereti őket. És elolvasták. Minek untassalak benneteket? Olvasás után a férfi visszautazott Berlinbe, a nő Bécsbe. Ha ez a véletlen nem történik és megtetszenek egymásnak, összeházasodnak és egy fél évszázadon át nyugodtan élnek egymás mellett, ugy-e?

De térjünk vissza most már Arkadi Schweizer kofferjéhez.

Volt benne némi fehérmű, néhány papírból való ingmell és manzetta, cigarettacsutkák, egy imakönyv, egy zsoltáros könyv, egy pár apró tefilin (zsidó lelket soha nem lehet megbecsülni!) és egy egész csomag jól összerakott, piros pántlikával gondosan egymásba kötött játékkártya.

Ebből nyilvánvaló, hogy Arkadi Schweizer nem gyűlölte a kártyajátékot. De, hogy olyan figyelmesen bánt a kartonlapokkal, egyéb is kiderül: talán, hogy hősünk nem szerelemből szerette a kártyát, hanem mert a kártya életforrása volt. Mivelhogy később ugyis visszatérünk Arkadi Schweizer mesteriségéhez, most talán ismerkedjünk meg lakótársaival.

Esteledett már, amikor Arkadi csomagját elhozta az új lakásába. A kis szobában már égett egy kormos kis petróleumlámpa, az asztal mellett pedig egy sápadt arcú emberke ült és irogatott. Éhes szemei, lehulló, ritka és zsiros haja, széles ujjú, rongyos pizzamája, fehér papírból való ingmelle, keskeny világos nadrágja és apró kis lábacskái voltak a jó embernek, akiről Arkadi nyomban megállapította, hogy

egyike a Noll, Schmoll & Comp tagjainak.

Arkadi letette a holmiját az egyik ágyaeskára és bemutatkozott.

A másik gyorsan levette szemüvegét, lesimította zsiros haját és megszólalt.

— Á, ön az új szomszéd, üljön le, szomszéd, miért nem ül le szomszéd? És odatolta neki az egyetlen széket!

A rekedt hangjával és ahogy fölugrott a székről kacagtatón esetlen volt ez az emberke, Arkadi, ha vasból való, akkor is elneveti magát, de vasnál is keményebb volt és nyugalmat erőszakolt magára.

Levélkét ír, ugy-e? Csak írjon, írjon — szölt és a széket visszatolta a vendéglátó felé.

— Nem levelet írok, dehogyan írok levelet. Könyvet írok, folyton, egyfolytában írok, mert író vagyok, tetszik tudni, szerző vagyok, kérem alássan — felelt rekedten és hajlongott és vékony, vértelen ujjával végigsimogatta ritka haját.

— Persze, persze, ön íróember! Nagyszerű! Csak vigyázzon, hogy bennünket le ne írjon valahogy.

Hördülő nevetéssel felelt az író és kilátszottak fekete apró fogai.

— Nem kell félni — szölt — nem olyan író vagyok, aki belekapaszkodik másokba, örülök, ha belém nem kapaszkodnak.

Igy felelt a szerző, akinek fölösleges volt önmagát jellemeznie. Aki rá nézett, látta, milyen materiából való. Szegénylős fajta, aki sorsán soha nem jajgat és ha sir, mások szenvedései

miatt sir. Idegenek bűneit vezekli. Olyan, aki ma nem tudja, miből éli át a holnapot, aki mindig a kard élet ragadja meg, aki emberekhez és elvekhez olyan hü, mint jó eb rossz gazdájához.

HARMADIK FEJEZET

Szinte törvénye a természetnek, hogy a jószerecsse véletlenül jön. Isten a megmondhatója, mi történt volna emberünkkel, Arkadival, ha véletlenül nem toppan be Bronzotoler és a szerző nem hagy föl „Chlira” című művének fölolvásával. Tudok egy történetet egy fiatalemberről, egy egészséges, edzett, kemény fiúról, aki ájuldozott egy szerző keze alatt. A szegény fiu azóta ha csak meghallja a szerző szót, elfut oda, ahol a bors terem...

— Csejdeli! A jó isten végre áldozatot küldött magának; maga most azt hiszi, muszáj őt meggyötörnie a meséskéivel. Tegye el csak, tegye el a „Chajlerát”, pihentesse és feküdjünk neki inkább egy jó felatnak.

A háziur ledobott egy csomagot az ágyra, a csomag kinyílt és előkerült egy üveg jófajta pálinka, puha barna kenyér, száritott halacska és néhány gyöngye hagyma. Arkadi alaposan megnézte a háziurat és így már alig ismert rá. Fekete ünneplő kabát volt rajta, fehér ing, sárga cipő piros fűzővel, fején széles, fehér szalmából fonott kalap, szemén csipetítő — tökéletes gavallér. Sötétbronz, éles metszésű arca előfénylett a fehér kalap alól és olyan volt, mint egy öntött mellszobor.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 1 lel. — Vestagabb betűvel 2 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 lel.

Suche per sofort deutsches Fräulein zu meinem reijährigen Buben und neunjährigen Mädchen. Französische Sprach und Klavierkenntnisse in Vorzug. Adresse Rózsa Drogeria.

Egy jobb nő kerestetik már 1-ére, ki kőser könyhát önállóan vezet és a háztartásban is segít. Leveleket »Jó bánásmód« jelíggé. 2347-I

Német nevelőnőt keres k három nagyobb (7, 9, 11 éves) fiúhoz, nagyobb fizetéssel. Fried Jenő M.-Sziget, Sajó-u. 11. 3332-I

Ügyes bórkereskedő segéd jó detailista, ki a bocsorvágást érti, a román, magyar és német nyelvet bírja, felvétetik Herz Henrik cégnél Petroseni.

500.000—600.000 ezer leivel társat keresek azonnaira Cluj, Főter közelében legjobb helyen levő üzlethelyiségemhez. Leveleket »Társ« jelíggé a kiadóhivatalba kérek. 3208-I

Izr. vallású kereskedő segéd, ki engros, detail, fűszer és vas üzletben jártassággal bír, állást keres. Beszéli a román, német és magyar nyelvet. Cim Rosebaum Árpád, Sárkány 3191-I

25 éves bórkereskedő segéd úgy az engros mint a detailban teljesen jártas, a magyar és német nyelvet perktül, a román és szerb nyelvet pedig tövbe beszéli, jó bizonyítványokkal, erdélyi nagy cégnek üzletvezetője volt, keres azonnal állást. Szíves megkeresések »Bórkereskedő« jelíggé a kiadóhivatalba kérek. 3331-I

Bocsor, monótalp, felsőbőr és szilgyartóbiának állandóan nagy készlet kisnyelben és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban a csokósítók. — Felsőlőg talp és bocsor ára 65—70 lel. — Vagontételnél 5 százalékos kedvezmény. SAMSON BŐRÉVÁZ, Győrfőter. Gyorsító raktárral szemben. Telefonos gyár 3-36. lakás 3-87

Előírás: hitelesített úrmértékek nagyban gyártása 1296

GRÜNWALD JAKAB villanyerőre berendezett gyárában legjutányosabban szerezhetők be. Ugyanott konyhai felszerelési cikkek kaphatók. Cluj, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 13. sz.

Legolcsóbban elsőrendű szalámi és naponta frissen készült hideg felvágottak kaphatók a **חשן Huscsarnok és Szalámigyár Rt.-nál** Cluj, G. Baritiu (Malom-u.) 8 alatt Vidéki megrendelések postán, utánvét engros árban pontosan eszközlünk. **Árjegyzék és חשן ingyen! Lebovits és Weinstock**

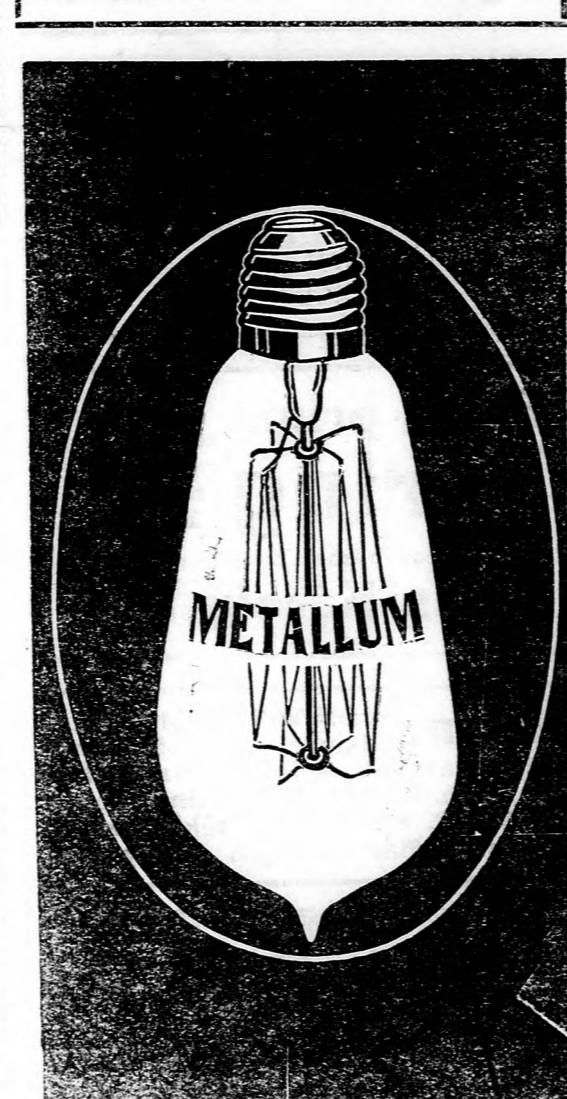
Olaszországból állandóan ékezik friss küldemény citrom és narancs mogyoróbél, mandula, füge, datolya ringli és egyéb gyarmatárak a Katz és Bernát céghez, Cluj. Piata M. Viteazu 34. (Széchenyi-tér.) Telefon 397, ahol a legolcsóbb napi árakban lesz eladva

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Xenopol (Szappan-u.) Állandóan raktáron tart saját készítményű láncot, gyűrűt karkötőt stb. Vállal minden e szakmába vágó munkák elkészítését, alakítását és javítását. Fogászati arany és forrasztó. Fuzal és lemez arany- és ezüstben. Törmelekk-arany bevéltás. 1273 2—13 TELEFON TELEFON 2—13

Ruhanemű, vászon és harisnya szükségletét legolcsóbban a **Gerő Zoltán** áruházában szerezheti be. Cluj, Hosszu-u. 1.

Kereskedők figyelmébe! **Cérna DMC CTI** (kutyafejű márka gar. 400 yardos) himző, harangcérna 30—100-ig alsószál (Sewing) Aida kötőpamut nagy tételekben érkezett **Landesmann és Weisz** céghez, CLUJ, Uránia-palota az intrai cérnagyár erdélyrészi lerakata.

Táblaüveg minden méretekben, lámpaárut, kristályfenér lampacső és csiszolt üveg-áruk, demijonokat raktárról azonnal szállítunk 262 **Ausländer Testvérek** Cluj—Kolozsvár, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9—54, En-gros! En-detail!

Fränkel Emőuel és Klein Sámuel kézműváru nagykereskedése Cluj, Piata Vit. Mihalu (v. Széchenyi-tér) 34. Dick ház. 1283

CUKORKA és CSOKOLÁDÉ raktár **Lusztig és Nussbaeher** 1277 Cal. Regele Ferdinand 31. Szállítunk postán, utánvét mellett.

ÉKSZERÉSZEK étük és kirakatállványok mindenféle cikk részére nagy választékban érkeztek az **„ARGENTA”** óra, ékszer és alpaccaáru nagykereskedéséhez, Cluj, Strada Filipescu (Óvár) Szentlélek-utca **Jól és olcsón vásárolni csak a Feiner Testvérek** engros és endetail áruraktárában lehet Cluj, Cal. Reg. Ferd. (Wesselényi-u.) 1303

Kereskedők! Saját érdekükben látogassák meg az újonnan alakult **Orient nagykereskedést** Cluj, Szép-u. 2. Hol mindennemű fejkendőt és rövidáru cikkeit legolcsóbb árakban beszerezhetik

Hölgyeim figyelem! 2136-I **A központi hölgyfodrász és manikűr szalonban** a női fodrászat minden ágát u. m. hajfonatok és transzformatók (parókkák) készítését, hajfestést, ondolást, hajmosást, manikürt személyesen végzem. **Hajfesték minden színben és őszszes kozmetikai cikkek kaphatók.** Terkál volt üzletvezetője **Péterly Juliska** Cluj, Wesselényi M.-u. 13. udvarban.